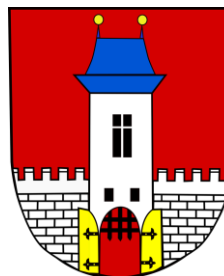

Tisková zpráva

Praha 16. 11. 2021

Advent v Městském muzeu Hořice v Podkrkonoší zahájí výstava Kouzlo Vánoc aneb jak si zkrášlit čas vánoční

Podkrkonoší patřilo k chudším regionům naší země. To ovšem vůbec neznamená, že by se Vánoce tady slavily o to méně. Naopak v tomto kraji vznikla celá řada tradičních vánočních pokrmů, jako je vrkoč, nebo devítipodlahová bába a lidé se zde veselili podobně jako jinde, i když možná o trochu skromněji. Vše o kouzlu Vánoc na Hořicku a v celém Podkrkonoší představí výstava Kouzlo Vánoc aneb jak si zkrášlit čas vánoční, kterou pořádá hořické muzeum ve dnech 27. listopadu tohoto roku až 9. ledna roku 2022. Vernisáž výstavy proběhne v sobotu 27. listopadu v Multimediálním sálu městského muzea. K vidění bude například tradiční vánočně nazdobená selská jizba, vánoční pečivo a pokrmy a pro inspiraci vánoční stromečky nazdobené v různých stylech, například s perníkovými či paličkovanými ozdobami, ale i v retro a současných vánočních trendech. Kouzlo Vánoc si budou moci návštěvníci vychutnat nejenom v rámci výstavy, ale i při doprovodném programu, který je v Hořicích připraven. Tvořivá dílna - vázání adventních věnců s lektorkou Šárkou Kuhnovou proběhne v muzeu ještě před zahájením výstavy 20. listopadu. Na tuto akci naváže tvořivá dílna – vázání adventních věnců s etnografkou Adélou Černou, a to 27. listopadu, tedy v den zahájení výstavy. Návštěvníci se mohou těšit i na tvořivou dílnu – malování vánočních ozdob pod vedením lektorky z DUV – vánoční ozdoby ze Dvora Králové nad Labem.

„Rádi bychom pozvali všechny milovníky Vánoc na výstavu Kouzlo Vánoc aneb jak si zkrášlit čas vánoční, která bude k vidění v Městském muzeu v Hořicích po celý adventní čas. Naším přáním je přispět k navození příjemné vánoční nálady,“ uvádí Petra Zachovalová M. A., ředitelka Městského muzea a galerie Hořice.

„Expozici jsme vytvořili tak, aby se návštěvníci mohli inspirovat, jak si zkrášlit vánoční výzdobu i ve svém domově. K vidění bude vánočně nazdobený stůl, ale i okno, vchodové dveře a vánoční stromečky a adventní věnce. Vystavené exponáty jsme doplnili o texty, kde se návštěvník může dovědět více o jejich významu a tradici,“ uvádí Milada Ryšánková, etnografka.

„Vánoční výstavu pojmáme interaktivně tak, aby se lidé nejenom dozvěděli o našem regionu co nejvíce, ale aby

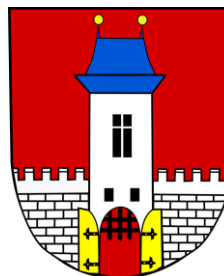

Pro více informací kontaktujte:

Mgr. Kateřina Gorošková, katreh@post.cz gsm: 731 613 603, www.muzeum.horice.org, www.galerie.horice.org

Tisková zpráva

Praha 16. 11. 2021

si sami vyzkoušeli a odnesli domů dílo, které si vyrobí vlastníma rukama. Ruční výroba, ať už vánoční ozdoby, perlařství, výroba modrotisku, perníkářství nebo výroba betlémů, to vše je pro Podkrkonoší typické. Proto jsme v rámci výstavy zařadili ukázky z těchto řemesel a také několik tvořivých dílen. Každý kdo se zúčastní kurzů, si zaplatí pouze použitý materiál, účast na kurzu je náš vánoční dárek a poděkování našim návštěvníkům a mají ji zdarma. Podrobnosti najdou zájemci na našich webových stránkách (www.muzeum.horice.org),“ uvádí Adéla Černá, etnografka.

V sobotu 20.11. proběhne tvořivá dílna – vázání adventních věnců – od 10 do 16 hodin po dvouhodinových blocích. V sobotu 27. 11. budou moci návštěvníci vázat adventní věnce od 13 do 16 hodin ve dvou hodinu a půl dlouhých blocích a ve středu 8. 12. proběhne dílnička na malování vánočních ozdob od 13 do 17 hodin po hodinových intervalech tak, aby účastníci měli možnost se vystřídat a přitom mít dostatečný prostor na tvoření.

Obyčejové tradice byly v podkrkonošském regionu zaznamenány většinou na přelomu 19. a 20. století přímo v terénu ze vzpomínek pamětníků, v dobovém tisku a v četných odborných publikacích pak v posledních dvou stoletích. Při příchodu Štědrého dne byl takřka každý úkon, každý krok, provázen pověrečnou magií, vykonávanou ať již různými praktikami nebo přísně dodržovaným pořádkem. Kdo si ráno přivstal, toho čekalo štěstí a hojnost, kdo vstal poslední, toho čekala bída. Po ránu vybíhaly děti do sadu. Otloukaly stromy vařečkou a volaly: "Stromečku vstávej, ovoce dávej, ustroj se, umyj se, poklekni, modli se, je Štědrý den". Hospodář vyhlížel, zda k němu tento den přijde do stavení muž nebo žena. V případě muže to znamenalo, že v příštím roce bude mít od krav více bulíčků a méně kraviček na mléko. Dobytku dal po výslužce, aby netrpěl nemocemi, psům do žrádla pepř, aby dobře hlídali. Obešel třikrát stavení, aby zabránil požáru.

Rovněž hospodyně se přidržovala pověrečných úkonů. Slepice krmila hrachem, aby hodně nesly, sypala jim do obruče, aby nezanášely. Po celý den chystala jídla a dbala, aby se jí nepřipálily vánočky. Znamenalo by to nemoc nebo dokonce smrt v rodině. S úklidem se muselo pospíchat do západu slunce, neboť večer by se vymetalo ze stavení štěstí. Celý den se měli členové domácnosti postit, aby uviděli zlaté prasátko.

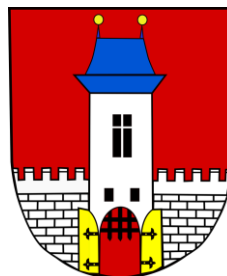
Přes den stavěly děti betlém nebo strojily vánoční stromeček. Než se objevila první hvězda na obloze, musela mít hospodyně večeři připravenou. Pokrmy kladla na stůl najednou, aby nemusela odcházet od stolu. Podle pověry by se jí rozutíkala drůbež. Ke stolu sedali všichni najednou, a tak také od stolu odcházeli. Večeře měla být hojná, aby bylo v roce všeho dostatek. Jídel podle tradice muselo být připraveno devatero. V Podkrkonoší byla sestava jednotlivých pokrmů přibližně tato: Nechyběla hrachová, čočková nebo houbová polévka, méně rybí, houbový kuba s krupkami, vánočka - štědrovka, nebo koláče, svarba (vařené kroupy a hrách), zelník (jáhly a zelí s mlékem), knedlíky s mákem, muzika (rozvařené sušené ovoce), chlupaté knedlíky s houbami a podmáslím. V chudých rodinách se museli

Pro více informací kontaktujte:

Mgr. Kateřina Gorošková, katreh@post.cz gsm: 731 613 603, www.muzeum.horice.org, www.galerie.horice.org

Tisková zpráva

Praha 16. 11. 2021

spokojit s kyselem, snad nejproslulejším podkrkonošským pokrmem. K oblíbeným pochoutkám patřilo i spařované pečivo (prázdné i nadívané) pod různými názvy - šišky, peciválky, peřinky, máčenky. Nezapomeňme na štrůdl, dodnes oblíbený dezert. Po celý čas musely být na stole chléb nebo vánočka, neboť vánoční pečivo, obřadně připravované, mělo magickou uzdravovací moc, bylo prostředkem k věštění a zabezpečovalo bohatou úrodu. Počet stolujících musel být sudý, lichý znamenal, že do roka někdo zemře. Při večeři se pod talíře kladly peníze, aby se držely v domě celý rok.

O Štědrém večeru se provádělo množství tajemných úkonů pro zajištění štěstí, zjišťování osudu jednotlivců i celého hospodářství. Měla-li hospodyně toulavého muže, sedla si při večeři na jeho čepici a on měl zapomenout chodit do hospod. Sledoval se stín vržený osobami od rozsvíceného stromečku. Tmavý značil pevné zdraví, nevýrazný vážnou nemoc. Podobně posloužilo rozkrojené jablko: hvězdicový průřez jádřincem dokládá zdraví, křížek věstil smrt. Rovněž rozlousknutý prázdný ořech nebo zčernalé jádro ohlašovalo chatrné zdraví.

Mnoho pověrečných praktik ke zjištění osudu prováděla děvčata. Po večeři běžela nabrat bez počítání náruč polínek. Byl-li počet sudý, vdala se, byl-li lichý, musela ještě počkat. Potmě vytáhla z hromady jedno polínko. Rovné předpovídalo zdravého muže, křivé hrbatého. Z úderů do ledu na zamrzlé vodě se určoval přibližný okruh povolání budoucího manžela. Ťukání předpovídalo kováře, klepání tkalce. I na hladině zrcadlící se vody v měsíční noci mohly dívky spatřit svou budoucnost. Střevíc hozený přes hlavu ke dveřím předvídal sňatek v případě, že špička směřovala ven. Z tvaru slupky jablka se usuzovalo na počáteční jméno ženicha. K věštecké praxi patřilo rovněž slévání olova, z jehož náhodně ztuhlého tvaru se usuzovalo na osud. Předpověď počasí na příští rok se získávala hádáním ze slupek cibule. Dvanáct plátků se posypalo solí, z nichž každý představoval jeden měsíc v roce. Orosená slupka v řadě představovala nejmokřejší měsíc. Velké množství svrchních suchých slupek bylo předzvěstí tuhé zimy. Štědrý večer končil půlnoční mší. Po ní se očekával spánek s příjemnými sny, neboť tajuplná noc je měla vyplnit.

Městské muzeum a galerie Hořice v Podkrkonoší Vám přeje šťastné Vánoce

Městské muzeum v Hořicích v Podkrkonoší prošlo v letech 2017 – 2019 celkovou rekonstrukcí. Stálá expozice, nazvaná "Od kamene k soše", seznamuje příchozí se zdejší bohatou sochařskou a kamenickou tradicí a díky množství interaktivních prvků je zábavná a poučná pro malé i velké návštěvníky. Hořice jsou nazývané městem kamenné krásy a jsou známé množstvím soch a pomníků, první sochařsko-kamenickou školou, slavnými motocyklovými závody, a také krásnou okolní přírodou. Za návštěvu ve městě stojí také Galerie plastik se stálou expozicí českého sochařství z počátku 20. století, Masarykova věž samostatnosti s bohatou sochařskou výzdobou a expozicí českého odboje, sloužící zároveň jako turistická rozhledna, a dále Museum Czech Road Racing v hořickém zámku s výstavou Nesmrtelný dvoutakt na závodních okruzích. Ojedinelou přírodní galerií jsou Smetanovy sady a dva sochařské parky, prezentující díla sochařů z celého světa vzniklá při mezinárodních symposiích v letech 1966 až 1969 a 1989 až dosud. Příjemné osvěžení v letních dnech poskytuje přírodní koupaliště na Dachovech s půvabnou dřevěnou architekturou z 20. let minulého století. Zapomenout nelze samozřejmě ani na slavné hořické trubičky, vyráběné ve městě už více než 200 let.

Pro více informací kontaktujte:

Mgr. Kateřina Gorošková, katreh@post.cz gsm: 731 613 603, www.muzeum.horice.org, www.galerie.horice.org